

Reino Kero 1939–2020

Turun yliopiston yleisen historian emeritusprofessori Reino Kero kuoli 81-vuotiaana 25. kesäkuuta 2020. Hän oli kotoisin maatilalta Kiikasta ja menehtyi kesämökkillään vanhalla kotiseudullaan.

Reino Kero teki pitkän uran yleisen historian tutkijana Turun yliopistossa. Hän aloitti opinnot vuonna 1960 ja työskenteli myöhemmin oppiaineessa sekä assistenttina, lehtorina, apulaisprofessorina että professorina. Hän toimi myös humanistisen tiedekunnan varadekaanina ja dekaanina. Eläkkeelle Reino Kero jäi vuonna 2002.

Reino Kero tunnetaan erityisesti lukuisista amerikansuomalaisia koskevista tutkimuksistaan. Yleisen historian oppiaineessa alkoi suuri kaukosiirtolaisuuden tutkimushanke 1960-luvulla, ja Reino Kerosta tuli yksi hankkeen keskeisistä tutkijoista. Hän väitteli vuonna 1974 suomalaisten siirtolaisuudesta Yhdysvaltoihin 1800-luvun jälkimmäisellä puoliskolla ja 1900-luvun alussa (*Migration From Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War*).

Väitöskirjan tutkimusote edusti uusinta uutta laajoine reikäkorttiaineistoineen ja tietokoneanalyysineen. Reino Kero oli uranuurtaja tietokoneavusteisessa historian tutkimuksessa. Oppiaineen kahvipöydän ääressä Juslenian ylimmässä kerroksessa Reino muisteli myöhemmin nuoremmille kuulijoille kuitenkin vaatimattomasti ja lämmöllä sekä aineistoanalyysien haasteita että aineiston keruuta, johon kuului muun muassa soutamista Ahlaisten saaristossa. Väitöskirjaa seurasi suuri määrä siirtolaisuushistorian julkaisuja kuten *Suuren Lännen suomalaiset* (1976) ja *Suureen länteen: siirtolaisuus Suomesta Yhdysvaltoihin ja Kanadaan* (1996). Vuonna 2014 Siirtolaisuusinstituutti myönsi John Morton -palkinnon kolmelle pitkän uran tehneelle siirtolaisuushistorian tutkijalle, joista Reino oli yksi. Siirtolaisuushistorian ohella Reino Kero oli kiinnostunut Pohjois-Amerikan historiasta monella muullakin tavalla. Hän kirjoitti muun muassa Yhdysvaltojen alkuperäiskansojen historiasta sekä yhdessä kollegojensa kanssa yleisesityksen Yhdysvaltojen historiasta (*Uuden maailman jättiläinen. Yhdysvaltain historia*, 1991).

Reino Kerolle yleisen historian monialaisuus oli oleellista ja hän itse tutki ja opetti monipuolisesti. Hän piti tärkeänä esimerkiksi taloushistorian säilymistä osana yleisen historian opintoja ja toi omassa opetuksessaan säännöllisesti esille muutoin opetuksessa vähälle jäänyttä esihistoriaa ja varhaisen ihmisen toimintaa sekä pitkällisiä ajallisia kehityskaaria. Samoin Reino pyrki tekemään tunnetuksi luontosuhteen historiaa.

Reinolla oli siirtolaisuushistorian ohella useita mieluisia tutkimuskohteita, kuten tekniikan ja urheilun historia. Tekniikan historian tutkimusta hän edisti toimittamalla teoksen *Kivikirveestä tietotekniikkaan: tekniikan sosiaalishistoriaa kivikaudesta nykypäivään* (1989) sekä yhdistämällä tekniikan ja siirtolaisuuden historian tutkimuksessaan *Neuvosto-Karjalaa rakentamassa. Pohjois-Amerikan suomalaiset tekniikan tuojina 1930-luvun Neuvosto-Karjalassa* (1983). Reino oli myös kantavia voimia, kun yleisen historian oppiaineessa käynnistettiin 1990-luvulla uutta liikkuvuuden historian tutkimusta, joka keskittyi matkailun historiaan. Reinon oma haave oli tutkia suurriistan metsästysmatkojen historiaa erityisesti Afrikassa, mutta muut yliopistolliset velvollisuudet veivät ajan niin, että tämä tutkimus jäi toteutumatta. Se kuitenkin osoitti Reinon monipuolista tieteellistä

kiinnostusta liikkuvuuden historiaan, idearikkautta ja avoimuutta uusille tutkimusaiheille, -aineistoille ja -otteille.

Urheilulla oli Reinon elämässä tärkeä sija, ja hän toimi myös pitkään valmentajana. Hän kirjoitti kahden itselleen keskeisen urheiluseuran historiikit (*Paavo Nurmen seura: Turun urheiluliitto 1901–1991* ja *Riento: kiikkalaisten urheiluseura 1910–1990*). Reinolle merkittävä harrastus oli metsästys, jota hän myös tarkasteli historioitsijan silmin ja kirjoitti Kiikan metsästysseuran historiikin (1983).

Kansainvälisen historian lisäksi Reinolle oman kotimaakunnan ja kotiseudun menneisyys olivat tärkeitä ja ehtymättömän kiinnostuksen kohde. Siirtolaisuushistoriassa Satakunta oli keskeisesti esillä ja varsinkin eläkkeellä ollessaan hän ehti paneutua Satakunnan historiaan. Reino muun muassa toimitti useita artikkelikokoelmia Satakunnan Historiallisen Seuran Emil Cedercreutzin museossa järjestämistä seminaareista. Reino Keron viimeiseksi jäänyt tutkimus keskittyi kotiseudun historiaan: vuonna 2019 ilmestyi pitkän aikavälin tutkimus Tyrvästä (*Tyrvään juuret. Tyrvään historiaa 1500-luvulta 1860-luvulle*).

Reino Kero kasvatti yliopistouransa aikana suuren joukon maistereita, lisensiaatteja ja tohtoreita. Siirtolaisuushistorian hankkeiden huippuvuosina Reino kollegoineen ohjasi kymmeniä siirtolaisuus- ja liikkuvuusteemoihin liittyviä opinnäytetöitä, mutta aihepiiristä kiinnostuneita on riittänyt Reinon eläköitymisen jälkeenkin ja nykyisin uudet tutkijat lukevat Reinon siirtolaisuushistorian klassikkoja.

Reino oli ohjaajana avarakatseinen ja kannusti oppilaitaan myös täysin toisenlaisten teemojen ja aineistojen pariin. Hän osoitti esimerkiksi varsin poikkeuksellista otetta innostaessaan 1980- ja 1990-luvulla proseminaarin ja graduntekijöitään kuvallisten ja fiktiivisten aineistojen analyysiin. Hän antoi ohjattavilleen tilaa ja vapautta, mutta oli aina valmis keskustelemaan tutkimuksen haasteista ja suunnasta. Hän välitti oppilaistaan ja muun muassa määräsi uupuneen väitöskirjantekijän lopettamaan työt siltä päivältä ja antoi autokyydin kotiovelle saakka.

Reino Kero edisti tutkimuksellaan ja opetuksellaan monia teemoja, jotka ovat yhä yleisen historian tutkimuksen keskiössä kuten kansainvälinen liikkuvuus, ihmisen luontosuhde sekä tiedon ja tietämisen historia, jota hän tarkasteli erityisesti teknologian näkökulmasta.

Taina Syrjämaa ja Leila Koivunen

Kirjoittajat ovat yleisen historian professoreja Turun yliopistossa ja Reino Keron oppilaita ja työtovereita.